
КРИТИКА І БІБЛІОГРАФІЯ

В. В. ЮРЧИШИН,
академік НААН України,
головний науковий співробітник відділу економіки і політики аграрних перетворень
ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”
(Київ)

ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНИЙ АНАЛІЗ

V. V. YURCHYSHYN,
Academician of the NAAS of Ukraine,
Principal Sci. Researcher, Head of Department of Economics and Policy of Agrarian Transformations
of the Institute for Economics and Forecasting of the NASU
(Kyiv)

INSTITUTIONAL FUNDAMENTALS OF RURAL DEVELOPMENT IN UKRAINE: APPLIED-THEORETIC ANALYSIS

У комплексі важливих проблем розвитку українського села, пов’язаних з пошуком шляхів розбудови його економіки на ринкових засадах і поступовим подоланням кризових явищ в економічному й суспільному житті, особливого значення набувають питання організації управління сільським розвитком. Інституційна специфіка аграрних трансформацій зумовила певні обмеження у створенні політики державного управління сільським господарством і селом у контексті поєднання необхідності продовольчого самозабезпечення, нарощування експортного потенціалу та захисту інтересів сільського населення. За цих умов стають актуальними наукові розробки щодо нових механізмів управління сільським розвитком, які формуватимуться на основі системи інститутів розвитку села і сільських громад.

Результатом наукового аналізу даної проблеми є рецензована монографія *.¹ Це дослідження привертає увагу сукупністю особливостей, які надають йому необхідного для наукової роботи теоретичного і науково-прикладного характеру, роблять його оригінальним, безумовно корисним і надзвичайно потрібним для відродження (в єдності) сільських територіальних поселень і функціонування у них місцевих громад у всіх їхніх багатоаспектності й масштабності, що в даному разі є визначальним. Таке загальне бачення змісту монографії виключає необхідність деталізації в даній рецензії і робить виправданим обмеження коротким оглядом її концептуально важливих базових положень. Назвемо ключові з них.

Юрчишин Володимир Васильович (Yurchyshyn Volodymyr Vasyl’ovych) – e-mail: vitylia@list.ru.

* *Цибуляк В.Я.* Інституційні засади сільського розвитку в Україні: науково-прикладний аспект : моногр. – К. : ДУ “Ін-т екон. та прогнозув. НАН України”, 2014. – 272 с.

1. У загальнотеоретичному і методологічному відношеннях видання із самого початку виграє від постановки у ньому досліджуваної проблеми під кутом зору **інституційного середовища**. У прикладному розумінні це означає, що автор і потенціальні читачі монографії орієнтуються на очевидність того, що інституційна складова сільського розвитку виконує своє призначення лише за обставин, коли одночасно або в необхідній послідовності в сільський розвиток будуть включені абсолютно всі інституційні елементи та забезпечені їхня взаємодія і взаємопроникнення. Тільки тоді досягатиметься достатньо ефективне вивільнення створювальних потенціалів усіх інституційних елементів і забезпечуватиметься очікувана результативна синергетична віддача сільського розвитку.

У рецензованому виданні йдеться саме про інституційне середовище, що і формує стратегічно-цільовий аспект досліджуваної проблеми. Автор **уприугу підійшов до розгляду інституційного середовища як однієї з найважливіших підсистем (субсистеми) загальної системи "сільський розвиток"** (а системність, як відомо, є однією з ключових запорук успіху будь-якого розвитку).

2. Також винятково важливою основою видання є стратегічна орієнтація організації сільського розвитку на засадах **триєдності паритетності "громада — бізнес — влада"**. Такий аспект прискорення і поглиблення, отже, і підвищення ефективності сільського розвитку, за своєю актуальністю належить до ключових моментів системної розбудови всієї горизонтальної та вертикальної системи сільського територіального управління. Залишається сподіватися, що вже незабаром він повинен дістати всебічну підтримку.

3. Монографія характеризується достатньо повною та обґрунтованою вмотивованістю побудови структури і змісту всіх розділів та їхніх складових. У всьому дослідженні простежуються чіткість авторського задуму, логіка мислення і наукове (науково-прикладне) наповнення кожного структурного елемента книги, що є визначальним.

Заслуговує на увагу спроба автора підійти до оцінки запроваджуваних форм взаємодії агробізнесу із сільськими громадами, хоча наведений досвід потребує більш критичного підходу з огляду на 2–3-разове зменшення зайнятості в підконтрольних названим агрохолдингам селах та незначні розміри їхньої участі в соціальних проектах громад цих сіл порівняно з розмірами площ земель, переданих їм у користування за низьку орендну плату.

У цілому рецензована праця розширює межі пізнання сучасних проблем розвитку села в Україні з точки зору як наукового, так і прикладного характеру. Вона є особливо важливою для модернізації системи управління сільським розвитком, орієнтованим на інституціалізацію на основі формування суспільних інститутів сталого розвитку села та адекватних їм інновацій в організації державного управління.

Виконане дослідження за всіма оціночними критеріями варто популяризувати, оскільки у доступній формі воно сприятиме поширенню новаторських наукових знань серед широкого кола читачів, проте це особливо актуально і необхідно для вчених і спеціалістів у сфері сільського розвитку, державних органів і органів місцевого самоврядування.

Рецензія надійшла до редакції 27 червня 2014 р.
